

Memòria de la intervenció
Arqueològica al carrer Tallers, 81.

(Barcelona, Barcelonès)

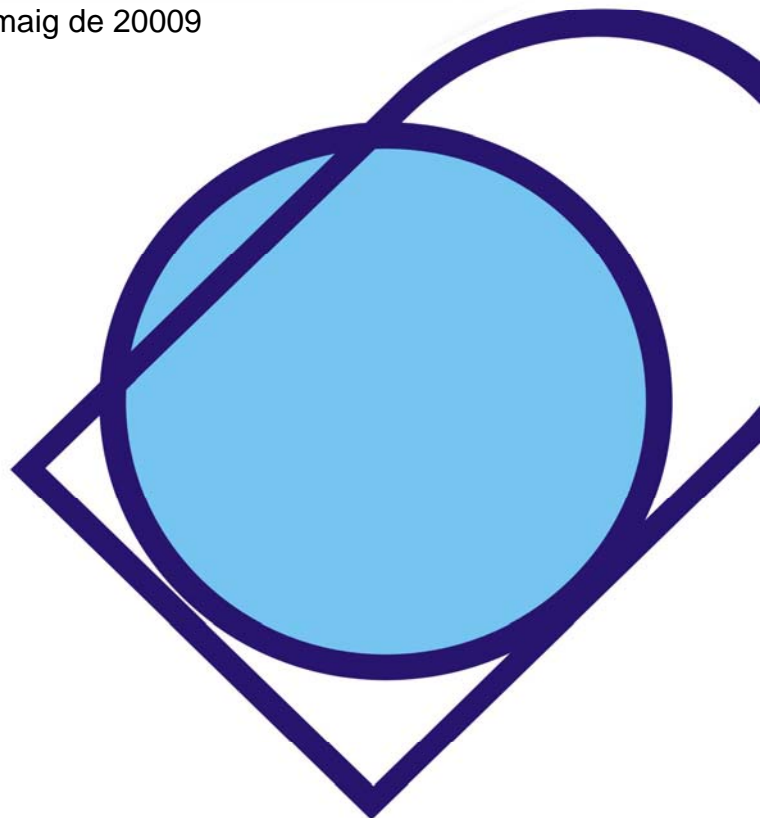
Codi: 044/09

Dates de la intervenció: 20 al 29 de maig de 2009

Autor:

Francesc Antequera Devesa

Data de lliurament: 22 de desembre de 2009

ÍNDEX

1. Introducció.....	2
2. Situació geogràfica i context històric.....	3
3. Antecedents.....	10
4. Metodologia.....	12
5. Descripció dels treballs realitzats i resultats obtinguts.....	13
6. Conclusions.....	19
Bibliografia.....	20
Planimetria	
ANNEX 1: Fitxes d'UE	
ANNEX 2: Inventari Fotogràfic General	

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta memòria presenta els resultats i les conclusions de la intervenció arqueològica realitzada al carrer dels Tallers, 81, al Districte de Ciutat Vella de Barcelona (Barcelonès).

Els treballs han estat motivats pel projecte d'instal·lació d'un ascensor en el vestíbul de la finca número 81 del carrer dels Tallers. La instal·lació de l'ascensor implica la realització del pou o fossat per encabir-hi la caixa de l'ascensor en el mencionat vestíbul.

Els treballs han consistit en el control arqueològic de l'excavació del pou (2x1,7 metres de costat i 1,7 de profunditat) de l'ascensor per determinar la presència d'estrats o estructures arqueològiques en aquest punt.

L'objectiu que es plantejava era determinar si les restes que podien aparèixer podrien quedar afectades pel projecte de construcció del pou.

Els treballs han estat realitzats per l'empresa CODEX – Arqueologia i Patrimoni, sota la direcció de l'arqueòleg Francesc Antequera Devesa, d'acord amb la corresponent resolució de la Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya signada el 18 de maig, que autoritza la intervenció entre els dies 20 i 29 de maig de 2009.

El finançament de la intervenció ha anat a càrrec de Inversión y Gestión de Patrimonio en Europa SA.

2. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I CONTEXT HISTÒRIC

La finca en qüestió és situada al carrer dels Tallers, 81/Ronda de Sant Antoni 106 de la ciutat de Barcelona (Barcelonès), al Districte de Ciutat Vella . L'edifici data de l'any 1879 tal i com consta en una inscripció a la façana.

Les coordenades UTM són: 31TDG 430218.28 – 4582054.92 . L'alçada sobre el nivell del mar és de 19,50. Li correspon el núm. 0219409DF3801G del plànol cadastral de la Ciutat.

Vista del portal de la finca

Vista de la façana de la finca

La finca és situada en un indret molt proper al Portal de Tallers construït al segle XIV, i per tant, al baluard de Tallers edificat ja en època moderna al segle XVII.

A continuació fem un petit repàs històric de l'evolució constructiva de les muralles de Barcelona i de l'indret on es situa la finca.

La ciutat romana de Barcino es trobava encerclada per una primera muralla de morfologia octagonal allargada construïda al segle I dC, poc després de la seva fundació. Més endavant, entre els segles IV i V dC, la fortificació es va reforçar donant més amplada als murs i afegint-hi un conjunt de torres al seu voltant. La muralla, amb un perímetre d'uns 1.350 m, presentava un total de quatre portes que coincidien amb els accessos als dos carrers principals de la ciutat, el *cardo maximus*, i el *decumanus maximus*.

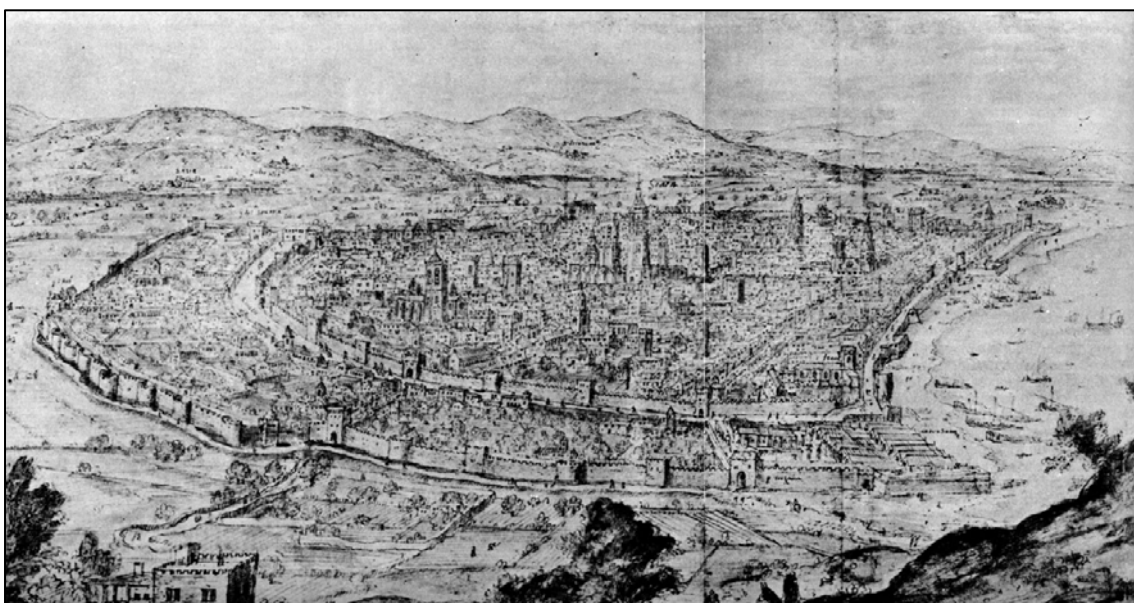
Aquesta construcció va esdevenir l'únic sistema defensiu de la ciutat de Barcelona al llarg de centenars d'anys, però va quedar obsoleta a partir del segle XIII com a conseqüència del creixement urbanístic fora muralles. Es tractava de petits nuclis poblacionals o burgs que, sorgits a partir del segle IX, es crearen al voltant d'incipients centres d'ordre econòmic i religiós, com convents, monestirs, mercadal o les drassanes.

En època de Jaume I, i coincidint amb importants canvis organitzatius i econòmics, es començà a construir una nova muralla que transcorria per les actuals Rambles o l'antiga riera d'en Malla. Aquesta comptava amb un total de cinc portals d'accés a la ciutat flanquejats per torres: Framenors o Drassanes, Trentaclaus o dels Ollers, Boqueria, Portaferriassa i Santa Anna o dels Bergants. També del segle XIII data el tram que discorria al llarg de l'actual Ronda de Sant Pere, Arc de Triomf, passeig Lluís Companys i el Parc de la Ciutadella, que comptava amb els portals dels Orbs, el de Jonqueres i el de Sant Pere.

El nou perímetre murat, que s'estenia al llarg d'uns 5.000 m, complia una triple funció: per una banda, renovava i millorava les defenses de la ciutat contra possibles atacs enemics; el traçat encabia al seu interior els suburbis o nuclis poblacionals i econòmics localitzats fora de la muralla de l'antiga ciutat romana i, finalment, realitzava una funció de dic de contenció de les aigües dels torrents que baixaven des de Collserola.

En temps de Pere el Cerimoniós, al segle XIV, es va realitzar una nova ampliació del recinte emmurallat, tancant d'aquesta forma el que actualment coneixem com a Raval. Aquesta zona de la ciutat restaria com una primera línia de defensa per davant de la muralla de Les Rambles. Amb aquest projecte es pretenia protegir, en cas de setge, un espai que aportava a la ciutat recursos alimentaris de primer ordre, així com protegir els incipients nuclis de població establerts en aquest indret.

Abans de la construcció del tram de muralla del segle XIV, les notícies històriques ens parlen d'aquesta zona com un destacat espai rural al servei de la ciutat, on els horts, vinyes i camins que menaven cap a la ciutat configuraven un paisatge ben definit on s'hi començaren a construir edificis de serveis com hospitals, convents i les drassanes, així com cases o llocs d'hàbitat menors.

Vista de Barcelona del flamenc A. Van Wyngaerde de l'any 1563 (Österreichische Nationalbibliothek) on es pot veure el doble traçat de la muralla de la ciutat. (Font: GALERA; 1982, p. 15)

Així doncs, cap a mitjan segle XIV, simultàniament al tancament del recinte per la part oriental de la ciutat, es construeixen els trams que porten del capdamunt de La Rambla fins al portal dels Tallers i d'aquest fins al portal de Sant Antoni. La muralla continuava des de Sant Antoni a Sant Pau on la fortificació canviava de direcció fins connectar amb el Paral·lel, essent aquest el darrer sector de la muralla que arribava fins al mar o les Drassanes.

Al tram de muralla que tancava l'actual Raval es construïren quatre portals: el de Tallers que data de 1359, el de Sant Pau de 1389, el de Drassanes i, finalment, el portal de Sant Antoni. Aquest darrer va esdevenir la construcció

més rellevant d'aquest sector de la fortificació, convertint-se en la porta triomfal de la ciutat de Barcelona o accés principal de reis, prínceps i ambaixadors, degut a la seva situació en el camí que venia d'Aragó.

Als segles XV i XVI la situació geogràfica de Barcelona la converteix en una peça clau dins de la defensa dels límits territorials de l'Imperi dels Àustries i, d'altra banda, el seu port esdevé una de les plataformes més importants en les expedicions marítimes a la Mediterrània. Aquesta posició geoestratègica coincideix amb un important avanç de la tècnica militar on s'incrementa la potència i capacitat destructiva dels projectils.

Aquests factors faran necessària la implantació de nous dissenys estructurals de les fortificacions així com la millora de les antigues defenses de la ciutat. Les reformes es centraren en l'escapçament de les muralles per reduir-ne la seva alçada o, d'altra banda, la construcció de noves però més gruixudes i atalussades amb murs de pedra farcits de terra. Amb aquestes millores es pretenia contrarestar l'efecte de l'artilleria oferint una menor superfície d'impacte i una absorció eficient dels projectils de canó.

Pel que fa a les torres medievals va ser necessari el seu escapçament o l'enderrocament per a la construcció de baluards que esdevindran el principal element defensiu de la fortificació. Es tracta d'una obra de morfologia poligonal que, amb unes dimensions molt variables, es col·locaven en els angles sortints del traçat de la fortificació. Amb una alçada similar a la de la muralla, mostrava una base pentagonal que es recolzava contra el mur, deixant el vèrtex contrari o angle capital com a màxima projecció exterior. Els costats del baluard que es recolzaven al mur eren anomenats flancs, mentre que els costats que convergien per formar el vèrtex extrem rebien el nom de cares. El fet que fossin pentagonals evitava que quedessin espais lliures del foc defensiu. Les defenses d'aquestes construccions es completaven amb fossats o valls més

profunds delimitats amb una contraescarpa coronada per un camí cobert, més enllà del qual es perllongava el glacis.

En aquest sentit les actuacions es centren bàsicament en la façana marítima, el sector més desprotegit de la ciutat, amb la construcció de la muralla de mar, tancant definitivament el traçat de la fortificació de la ciutat. Per altra banda, es construeixen tres baluards que no responen a un model o estil basat en els tractats d'època: el de llevant, el de ponent i el de migjorn, aquest darrer iniciat a l'any 1527.

A mitjan segle XVII, dins del marc del conflicte amb França iniciat el 1635 i per la Guerra dels Segadors, es realitzaren una sèrie de reformes i intervencions centrades bàsicament en la construcció de baluards al llarg de tot el circuit defensiu d'època medieval i, d'altra banda, l'obertura de fossats o valls davant de les muralles. Aquest nou marc sociopolític fa que la fortificació de la ciutat no només serveixi com sistema defensiu d'atacs exteriors, també es converteix en un instrument per mantenir el control de la població que es revolta contra les autoritats.

Aquestes reformes es van efectuar entre el 1636 i 1650 sota el comandament del Consell de Cent. Després de la Guerra de Successió, i concretament de la capitulació de 1652, el Consell perd la competència de gestionar i mantenir les fortificacions de la ciutat, que passarà a dependre del rei. Els governants de la ciutat van perdre d'aquesta forma el control sobre les muralles, els baluards, la sala d'Armes, l'Escola Militar i les drassanes, que es convertiran en palau del Virrei.

Posteriorment, un cop acabada la Guerra de Successió amb la victòria de Felip V i la capitulació de Barcelona l'11 de setembre de 1714, s'enderrocarà part de la muralla de llevant i de marina junt amb l'arrasament del barri de la Ribera per construir la Ciutadella militar, ubicada on actualment es troba el parc del mateix

nom, enderrocant una part important de la zona més pròxima a Santa Maria del Mar, concretament al voltant de l'actual Mercat del Born. Aquesta fortificació perdurà fins al 1870.

Durant el segon quart del segle XIX i degut al creixement demogràfic de la ciutat relacionat amb el procés d'industrialització, les muralles feien impossible el desenvolupament normal tant de l'urbanisme com dels serveis de la ciutat. El 1856, una reial ordre va donar pas a l'enderroc de les muralles, els terrenys que hi ocupaven van passar a mans de l'estat i es va engegar a partir d'aquí un projecte de reordenació urbanística. El 1859 Ildelfons Cerdà va acabar guanyant el concurs de projectes d'Eixample convocat pel Ministre de Foment, i la zona va iniciar una frenètica dinàmica constructiva d'immobles.

3. ANTECEDENTS

El Districte de Ciutat Vella es troba dins una Zona d'Interès Arqueològic. Es per això que des de fa anys qualsevol obra arquitectònica que porti implícita un rebaix de terres ha de contemplar una intervenció arqueològica preventiva, d'acord amb la normativa municipal.

A continuació citem algunes intervencions arqueològiques properes a la zona del present control i seguiment arqueològic:

- L'any 1994, les obres de remodelació de l'estació i de la línia de Ferrocarril Metropolità de Barcelona a la **Plaça Universitat**, van possibilitar la realització d'una excavació arqueològica que va posar al descobert part del baluard dels Tallers, que correspondria a un dels sistemes defensius de la tercera muralla, construït l'any 1697 (Bacaria, 1994).
- L'any 2000 es van dur a terme dues intervencions al carrer **Pelai**. La primera a l'alçada dels núms. 32, 34 i 36 va consistir en la realització d'una rasa per a la instal·lació de cablatge de telecomunicacions. La segona es va realitzar durant la construcció d'un ascensor d'accés a l'estació de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya a l'alçada del núm. 2. En aquestes dues intervencions van aparèixer les restes de torres de planta de ferradura amb un diàmetre exterior de 10,8 m. (Fàbregas 2000).
- Al desembre de 2001 es va realitzar una intervenció al número 62 del carrer **Pelai** amb motiu de la construcció d'un ascensor d'accés als Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Aquí es va detectar part de la muralla i una torre circular de la muralla construïda als segles XIV i XV. (Caballero 2001).

- Els anys 2001 i 2002 es va dur a terme una intervenció en dues fases al carrer **Pelai 3** i **Ronda Universitat 4** motivades per la construcció d'un hotel a càrrec de la Inmobiliaria Barraquer i Nuñez. Aquí es va documentar clarament tant en la primera com en la segona fase d'actuació part del fossar de la muralla que es va començar a construir durant la segona meitat del segle XIV a Barcelona en època de Pere III el Cerimoniós. Aquest tram de muralla es va construir per envoltar la zona actual del Raval, zona d'horts i convents. (Caballero, Hinojo 2002)
- L'any 2002 es va realitzar un seguiment arqueològic de les obres de canalització d'aigua al carrer dels **Tallers**. En aquesta intervenció no es van documentar restes arqueològiques. Els treballs van ser dirigits per Roger Quadrada Llovera (Actium).

4. METODOLOGIA

Com ja s'ha comentat abans, la intervenció ha consistit en el seguiment arqueològic de la realització d'un pou per encabir-hi la caixa d'un ascensor.

Els treballs s'han realitzat de forma manual per dos operaris de l'empresa que executa l'obra.

Les directrius a seguir en aquesta intervenció han estat donades pel Museu d'Història de Barcelona (MUHBA). Així, tot i no haver documentat estratigrafia anterior a la construcció de la finca, l'excavació dels estrats localitzats s'ha realitzat amb metodologia arqueològica.

Les dimensions del pou realitzat és de 2x1,6 metres de costat i 1 metre de profunditat. En un principi, la fondària havia de ser d'1,7 metres, però el fet de l'aparició de dues fonamentacions de la finca va provocar que s'aturés l'excavació al metre de fondària respecte la cota inicial per evitar danyar l'estructura de la finca.

A l'hora d'enregistrar els estrats que s'han anat documentant, s'ha utilitzat el mètode proposat per E.C. Harris, assignant un numero d'Unitat Estratigràfica (UE) a cadascun dels estrats, estructures, retalls o farciments.

S'ha realitzat també la corresponent documentació fotogràfica. També s'han situat en planta totes les estructures que han aparegut.

La documentació gràfica consta de dos plànols de situació, un a escala 1:500 i un altre a escala 1:200. Una planta amb la situació de les estructures i dues seccions del pou a escala 1:20.

La intervenció porta el **codi 044/09**.

5. DESCRIPCIÓ DELS TREBALLS REALITZATS I RESULTATS OBTINGUTS

Com ja s'ha comentat els treballs han consistit en la realització d'un pou de 2x1,6 de costat i 1 metre de profunditat per encabir-hi la caixa d'un ascensor.

Cal comentar que, tot i estar previst aprofundir en el terreny 1,70 metres a partir de la cota del paviment actual, finalment es va rebaixar un 1 metre. Aquest fet va estar provocat per l'aparició durant el procés d'excavació de dues fonamentacions de la finca. Una actuava de riosta entre dos pilars del vestíbul i l'altra fonamentava una paret mestra. Davant d'aquest fet, els responsables de l'obra van aturar l'excavació al metre de fondària per prevenir possibles danys estructurals a la finca. És per aquesta raó que no es va seguir aprofundint en el terreny.

La finca on es realitza la intervenció es localitza al carrer dels Tallers, 81/Ronda de Sant Antoni 106 i tal i com consta en la façana va ser construïda el 1879.

A continuació passem a descriure les unitats estratigràfiques documentades en l'excavació del pou de l'ascensor.

UE 101: Paviment actual de la finca. És fet de rajoles blanques de ceràmica. Recolza en 102, 112 i 112 i lliura a 110.

UE 102: Capa de ciment cola per enganxar les rajoles del paviment 101. Recolza en 103, 112 i 112, lliura a 110 i se li recolza 101.

UE 103: Paviment de rajoles. Aquest paviment és anterior a 101 i es troba afectat al sud del forat de l'ascensor per les obres d'instal·lació de tuberies d'aigua. Recolza en 104 i 112, lliura a 110, és tallat per 113 i se li recolza 102.

UE 104: Capa de ciment per enganxar les rajoles del paviment 103. Recolza en 105 i 112, lliura a 110, és tallat per 113 i se li recolza 103.

UE 105: Possible paviment original de la finca. No ho podem assegurar ja que es troba molt malmès per les obres realitzades per a la instal·lació de les tuberies d'aigua. És fet per dues filades de maons plans lligades de forma lleugera amb morter. Recolza en 106 i 112, lliura a 110, és tallat per 113 i se li recolza 104.

UE 106: Estrat de sorres amb argila, alguna pedra i algun fragment de maó i teula. Segurament correspon a una anivellació per fer el paviment 105. Cobreix a 107, lliura a 110 i 112 i se li recolza 105.

UE 107: Estrat format per diferents capes d'argila amb calç piconades i premsades. Correspon a una anivellació del terreny. No presenta material de cap tipus. Cobreix a 108, lliura a 110 i 112 i és cobert per 106.

UE 108: Estrat de sorres amb argila de color marró força compacte. Presenta fragments més o menys grans de morter de calç, alguna pedra i algun fragment de maó i teula. Segurament correspon a una anivellació del terreny. Aquest nivell no es va acabar d'excavar ja que la direcció d'obra va considerar que no es podia seguir aprofundint en el terreny a causa de la presència de les fonamentacions de la finca. Cobreix a 109 i 111, lliura a 110, 109 i 112 i és cobert 107.

UE 109: Fonamentació del mur 110. Aquesta fonamentació és feta de pedres escairades lligades amb morter de calç. Esta lligada amb la fonamentació 111, ja que ambdues estructures es van construir al mateix

moment. En el pou es documenten 2 metres de llargada i una amplada de 22 centímetres de l'estructura. Té una orientació nord-sud. És coberta per 108, se li recolza 110 i 112 i se li lliura 108.

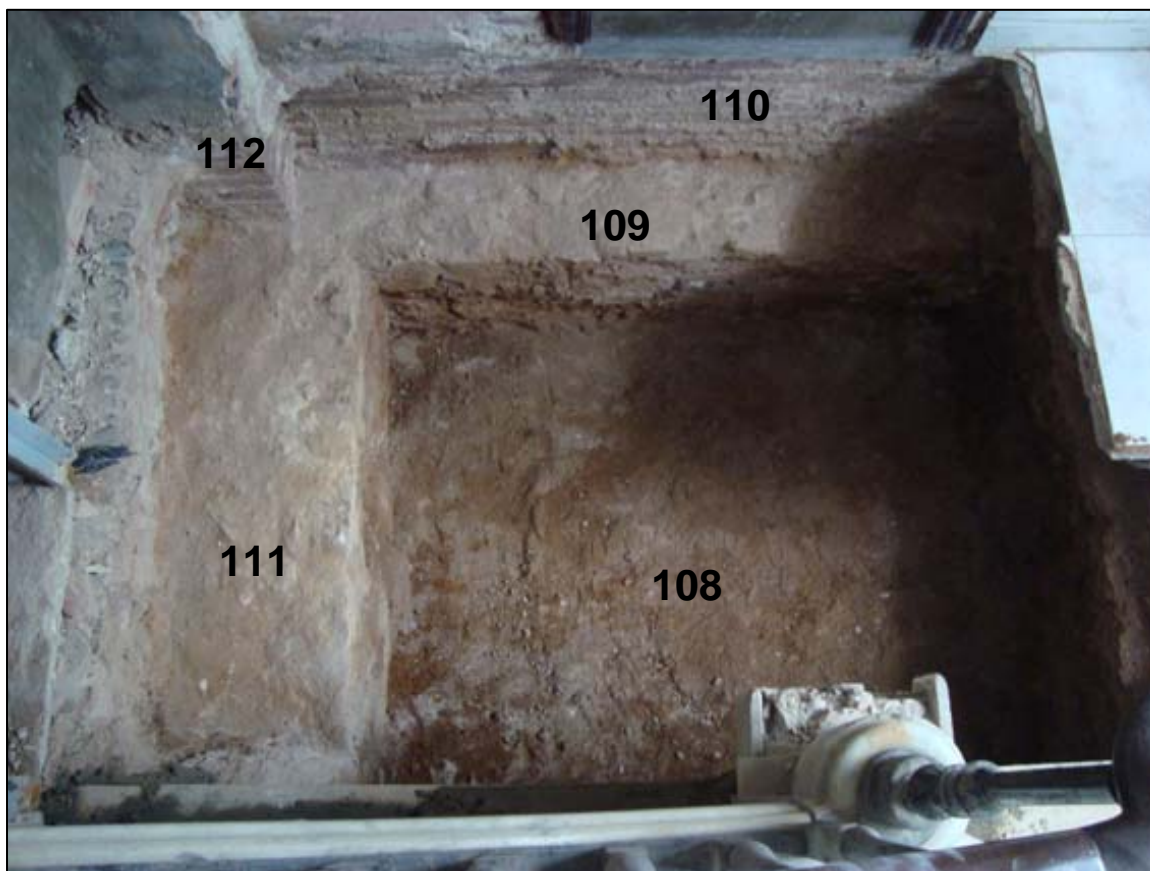
UE 110: Paret mitgera de la finca. És feta amb maons lligats amb morter. Té una orientació nord-sud. Recolza en 109 i se li lliura 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108 i 114.

UE 111: Fonamentació que actua a com a riosta entre dos pilars del vestíbul de la finca. Aquesta fonamentació és feta de pedres escairades lligades amb morter de calç. Esta lligada amb la fonamentació 19, ja que ambdues estructures es van construir al mateix moment. En el pou es documenta 1,7 metres de llargada i una amplada de 40 centímetres de l'estructura. Té una orientació est-oest. És cobert per 108, se li recolza 112 i se li lliura 108.

UE 112: Pilar de càrrega situat al vestíbul de la finca. Recolza en 109, 110 i 111, se li recolza 101, 102, 103, 104 i 105, i se li lliura 106, 107, 108 i 114.

UE 113: Retall realitzat per fer unes obres d'instal·lació de tuberies d'aigua. Talla a 103, 104 i 105 i és farcit per 114.

UE 114: Farciment del retall 113. Trobem las tuberies de l'aigua i el farciment d'argila i ciment del retall. Farceix a 113, lliura a 110, 112 i 112 i és cobert per 102.

El seguiment arqueològic de la realització del pou per encabir-hi la caixa de l'ascensor ha permès constatar la inexistència d'estrats i estructures antigues en aquest indret.

Durant els treballs s'han pogut documentar dues fonamentacions (UE 109 i 111) de l'edifici construïdes el 1879, data de l'edificació de la finca, un pilar (UE 112) i una paret mestra (UE 110) que recolza sobre el fonament 109. Així mateix, també s'han documentat tres estrats d'anivellació (UE 107, 108 i 109) contemporanis als fonaments. És a dir, que un cop es construeixen els fonaments i s'alcen una mica el mur i el pilar, es terraplena la zona i es compacta. També s'ha documentat el possible paviment original de la finca fet de maons plans (UE 105). Amb posterioritat es col·loca un altre paviment de

rajoles (UE 103). Finalment, sembla que bastant recentment, es realitzen unes obres (UE 113) de per una instal·lació de tuberies d'aigua (UE 114) i s'aprofita per a posar un nou paviment de rajoles de ceràmica blanques.

Els estrats d'argila excavats no han proporcionat material ceràmic de cap tipus. Únicament s'han detectat fragments de maons, trossos de morter de calç i algun fragment de teula.

6. CONCLUSIONS

Un cop finalitzat el treball de control i seguiment del pou per encabir-hi una caixa d'ascensor a la finca del carrer de Tallers 81/Ronda de Sant Antoni 106, podem dir que no hi ha evidències d'estructures ni estrats antics. Tots els elements i nivells documentats tenen relació amb la finca i amb el moment de la seva construcció.

Si atenem a l'any inscrit a la façana de l'edifici, hem de situar la seva construcció l'any 1879.

Finalment, volem comentar que no es va aprofundir en el terreny fins on estava definit en el projecte. Aquest fet va ser provocat per l'aparició de les fonamentacions de l'edifici. En aquest moment la direcció de l'obra va decidir parar l'excavació per evitar possibles danys a aquestes estructures i en conseqüència a l'edifici. Davant d'aquesta situació, la direcció d'obra es va plantejar realitzar la caixa de l'ascensor amb aquesta profunditat d'acord amb l'aprovació de l'administració competent.

BIBLIOGRAFIA

BACARIA I MARTRÚS, A. (1994): *Informe del seguiment arqueològic a la plaça Universitat de Barcelona*. MHCB. Àrea de Coneixement i Recerca. Inèdit.

CABALLERO CRUELLS, M. (2001): *Memòria del seguiment arqueològic de la construcció d'un ascensor d'accés als Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya davant del número 62 del carrer Pelai*. Barcelona. Inèdit.

CABALLERO, M. HINOJO, M. (2002): *Memòria de la intervenció arqueològica al solar Pelai 3 Ronda Universitat 4 (Barcelona, Barcelones)*. Setembre-October de 2001. Inèdit.

CORTADA COLOMER, LL. (1998): *Estructures territorials, urbanisme i arquitectura poliorcètics a la Catalunya preindustrial*. Vol. I, Institut d'Estudis Catalans, Barcelona.

CUBELLES, A. PUIG, F. (2004): "Les fortificacions de Barcelona" dins de *Abajo las Murallas!!!. 150 any de l'enderroc de les muralles de Barcelona*. Catàleg de l'exposició. MHCB, Barcelona.

DÍAZ CAPMANY, C. (2004): *La fortificación abaluartada. Una arquitectura militar y política*. Ministerio de Defensa, Madrid.

DURAN i SANPERE, A. (1975): *Barcelona i la seva historia. La formació d'una gran ciutat*. Vol. I, Barcelona.

FÀBREGAS I ESPADALER, M. (2000): *Memòria de l'excavació arqueològica d'urgència al carrer Pelai (Barcelona)*. Inèdit.

GALERA, Montserrat; ROCA, Francesc; TARRAGÓ, Salvador: *Atlas de Barcelona. Segles XVI-XX*. Publicacions pel Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya. Barcelona 1982.

GARCIA ESPUCHE, A; GUARDIA BASSOLS, M. (1986): *Espai i societat a la Barcelona pre-industrial*. Curs d'Història de Catalunya, 9, Ajuntament de Barcelona, Barcelona.

HERNÁNDEZ CARDONA, F. X. (2003): *Història militar de Catalunya*. Vol. III. Barcelona.

HINOJO, Emiliano (2007): *Memòria de les intervencions arqueològiques al Mercat de Sant Antoni (c/ Compte d'Urgell, 1b / c/ de Manso, 55-57) i al c/ Manso, 64-78*. (Barcelona, Barcelonès). 048/07 i 054/07. Maig 2007. Àrea de Coneixement i Recerca. Inèdit.

HUERTAS, J. i RODRÍGUEZ, M. (2000): "Muralla medieval de Barcelona: darreres intervencions arqueològiques", a *Ier Congrès d'arqueologia medieval i moderna a Catalunya*.

La Barcelona gòtica. Editat pel Museu d'Història de la Ciutat, l'Ajuntament de Barcelona i el Institut de Cultura de Barcelona. Barcelona 1999.

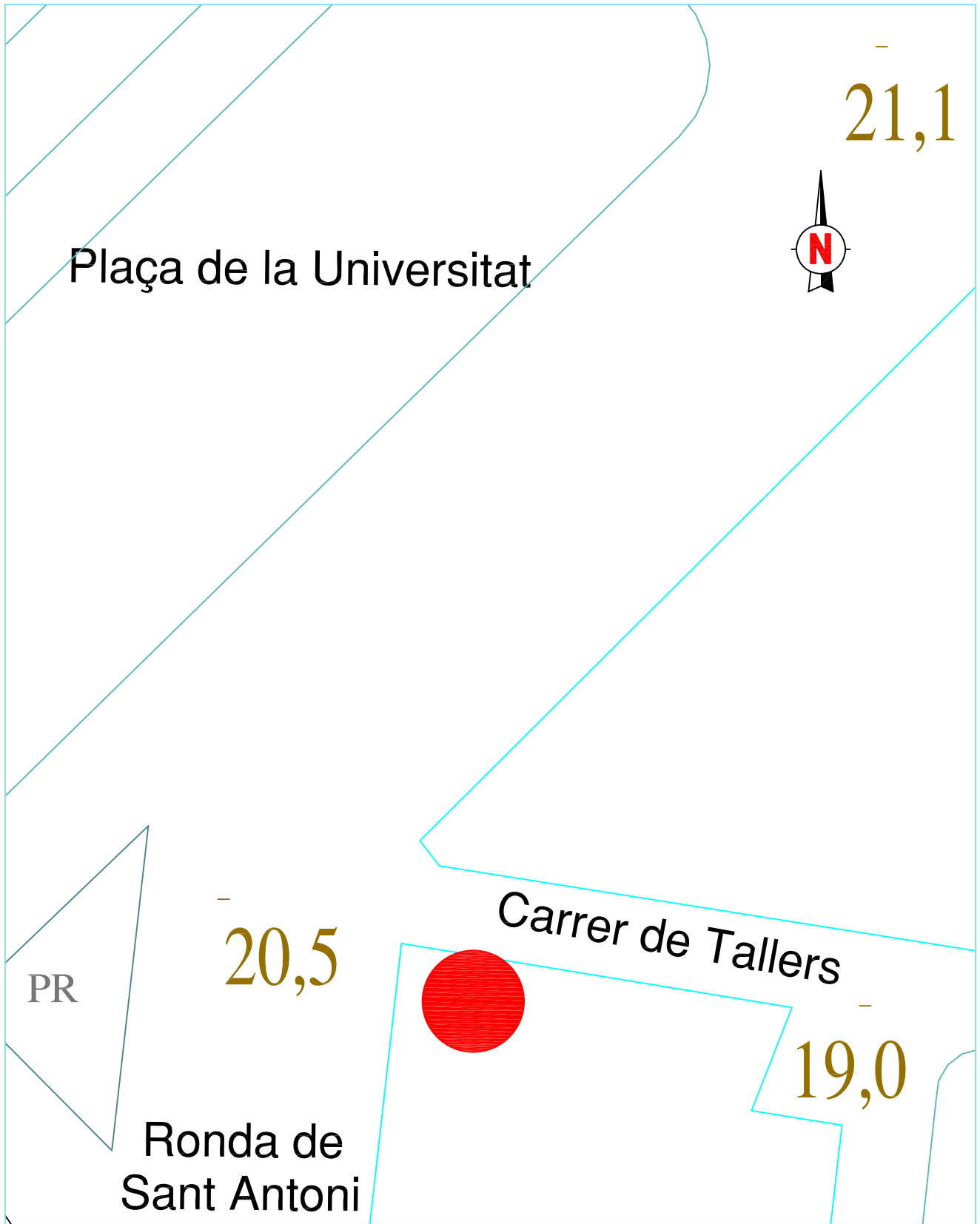
MIRÓ I ALAIX, N. (1999): *Memòria de la intervenció arqueològica duta a terme a la ronda Sant Antoni 32-34 de Barcelona*. Arxiu Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Àrea de Coneixement i Recerca. Inèdit

MORENO, I. i SUAU, L. (2001): *Memòria del seguiment arqueològic efectuat al carrer St. Pau, ronda St. Pau*. Arxiu Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. Àrea de Coneixement i Recerca. Inèdit

SOBREQUÉS, Jaume, (dir): *Història de Barcelona. La ciutat consolidada (segles XIV i XV)*, vol 3. Editat per l'Ajuntament de Barcelona i l'Enciclopèdia Catalana. Barcelona,1992.

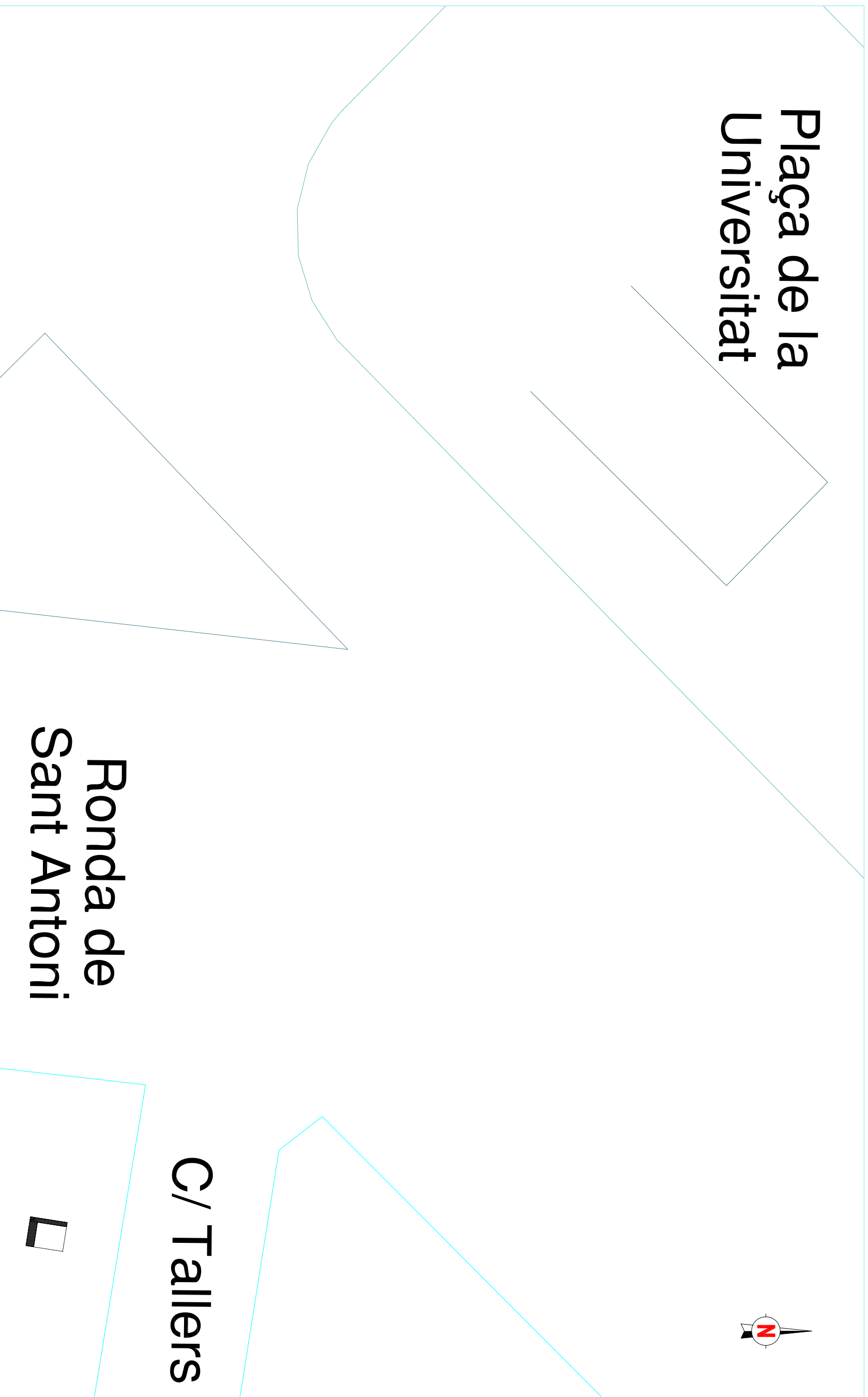
SOBREQUÉS, Jaume, (dir): *Història de Barcelona. Barcelona dins la Catalunya moderna (segles XVI i XVII)*, vol 4. Editat per l'Ajuntament de Barcelona i l'Enciclopèdia Catalana. Barcelona,1992.

PLANIMETRIA

 CODEX ARQUEOLOGIA I PATRIMONI	INTERVENCIÓ	NOM DEL PLÀNOL	Núm.
	Carrer dels Tallers, 81. Barcelona, (Barcelonès). Codi: 044/09	Situació de la finca dins la trama urbana	1
DIN A4 Escala: 1:500		Data: Setembre 2009	

Plaça de la Universitat

Ronda de Sant Antoni

C/ Tallers

DIRECCIÓ ARQUEOLÒGICA

Francesc Antequera Devesa

AUTORS

Francesc Antequera Devesa

OCODEX
ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

INTERVENCIÓ
Carrer dels Tallers, 81. Barcelona (Barcelonès)
Codi: 044/09

NOM DEL PLÀNOL
Planta de situació
del pou de l'ascensor

Núm.

DIN A3

Escala: 1:200

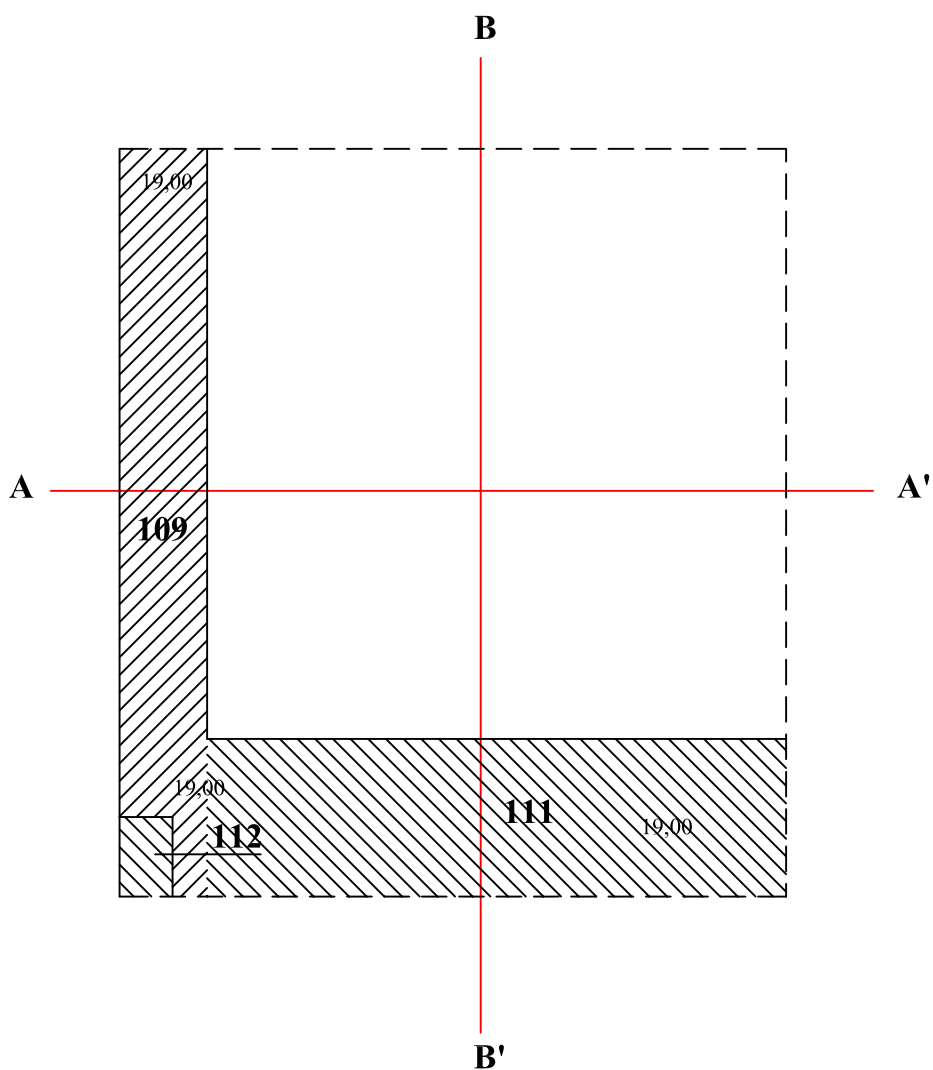
0

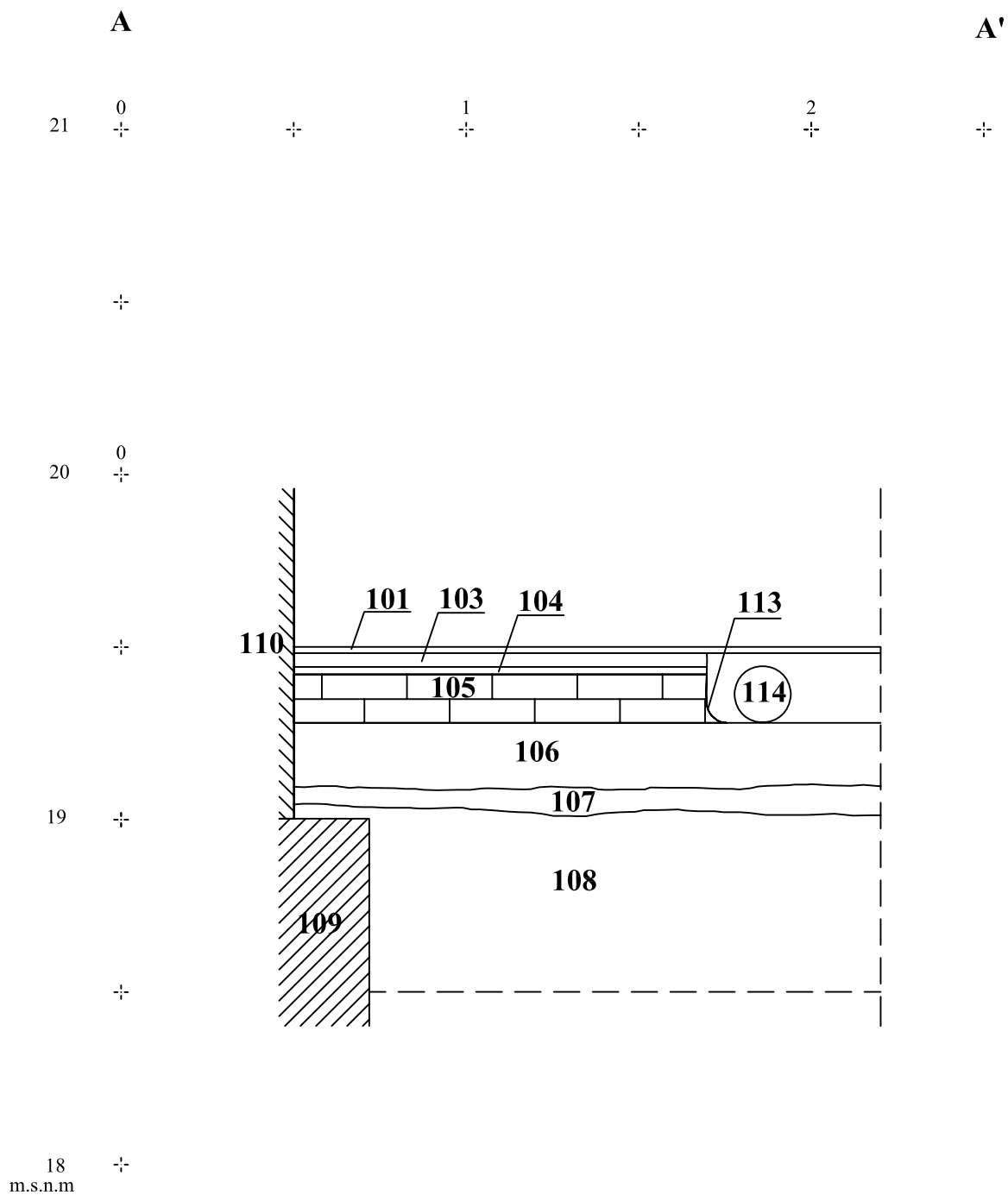
10

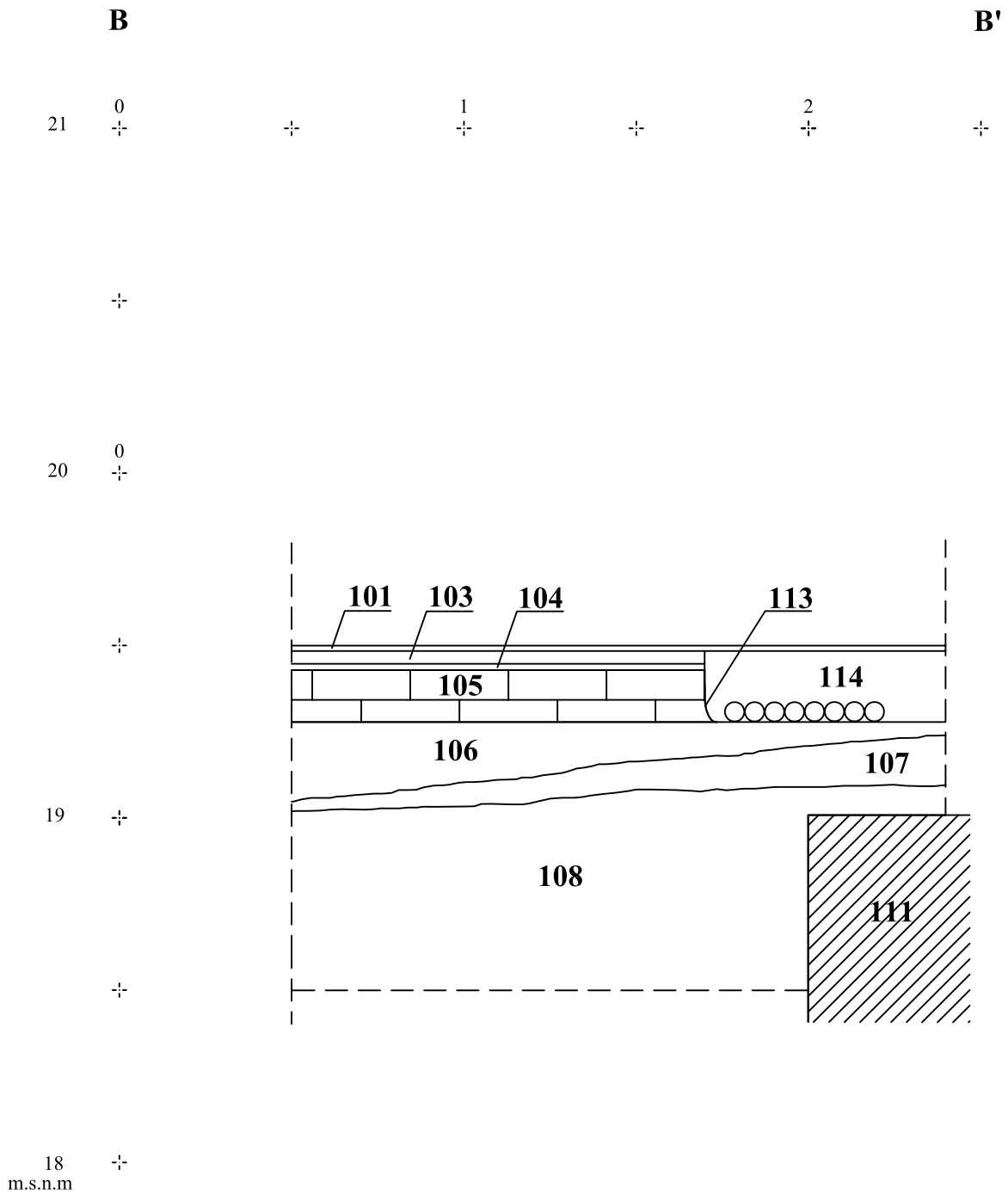
10

Data: Setembre 2009

2

ANNEX 1: Fitxes d'UE

Definició UE		Textura		Composició		Sector		101	
Estructura		<input type="text"/>		Geològica <input type="text"/>		<input type="text"/>		Foto. Plan.	
		Color <input type="text"/>		Orgànica <input type="text"/>		Zona <input type="text"/>		4	
		<input type="text"/>		Artificial <input type="text"/>		Rajola ceràmica		5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		S. XX		Estratigràfic			
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Paviment			
Talla a		Tallat per		Observacions		Paviment actual de la finca. És fet de rajoles blanques de ceràmica.			
Es recolza en 102 112		Se li recolza		Afecció		Tipus			
Es lliura 110		Se li lliura		Si ☐		<input type="text"/>			
				No ☐		%		<input type="text"/>	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		102	
Estrat		<input type="text"/>		Geològica <input type="text"/>		<input type="text"/>		Foto. Plan.	
		Color <input type="text"/>		Orgànica <input type="text"/>		Zona <input type="text"/>			
		<input type="text"/>		Artificial <input type="text"/>		Ciment cola			
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a 114		Cobert per		S. XX		Estratigràfic			
Farceix a		Farcit per		Interpretació					
Talla a		Tallat per		Observacions		Capa de ciment cola per enganxar les rajoles del paviment 101.			
Es recolza en 103 112		Se li recolza 101		Afecció		Tipus			
Es lliura 110		Se li lliura		Si ☐		<input type="text"/>			
				No ☐		%		<input type="text"/>	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		103	
Estructura		<input type="text"/>		Geològica <input type="text"/>		<input type="text"/>		Foto. Plan.	
		Color <input type="text"/>		Orgànica <input type="text"/>		Zona <input type="text"/>		4	
		<input type="text"/>		Artificial <input type="text"/>		Rajola		5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		S. XX		Estratigràfic			
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Paviment			
Talla a		Tallat per 113		Observacions		Paviment de rajoles del paviment anterior a 101. Aquest paviment es troba afectat al sud del forat de l'ascensor per unes obres d'instal·lació de tuberies d'aigua.			
Es recolza en 104		Se li recolza 102		Afecció		Tipus			
Es lliura 110		Se li lliura		Si ☐		<input type="text"/>			
				No ☐		%		<input type="text"/>	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		104	
Estrat				Geològica				Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		4	
				Artificial		Formigó		5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		S. XX		Estratigràfic			
Farceix a		Farcit per		Interpretació					
Talla a		Tallat per							
Es recolza en		Se li recolza		Observacions					
105		102		Capa de formigó per enganxar les rajoles del paviment 103.					
Es lliura		Se li lliura		Afecció		Tipus			
110				Si ☐					
				No ☐		%			

Definició UE		Textura		Composició		Sector		105	
Estructura				Geològica				Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		4	
				Artificial		Maó		5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		1879		Documental			
Farceix a		Farcit per		Interpretació					
Talla a		Tallat per		Paviment					
Es recolza en		Se li recolza		Observacions					
106		104		Possible paviment original de la finca. Aquest paviment es troba afectat al sud del forat de l'ascensor per unes obres d'instal·lació de tuberies d'aigua.					
Es lliura		Se li lliura		Afecció		Tipus			
110				Si ☐					
				No ☐		%			

Definició UE		Textura		Composició		Sector		106	
Estrat		Solta		Geològica		Argila, sorra		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		4	
		Marró Clar		Artificial		Material constructiu, pedres		5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		1879		Documental			
Farceix a		Farcit per		Interpretació					
Talla a		Tallat per		Anivellació					
Es recolza en		Se li recolza		Observacions					
107		105		Estrat de sorres amb argila i alguna pedra. També presenta algun fragment de maó i teula.					
Es lliura		Se li lliura		Afecció		Tipus			
110				Si ☐					
				No ☐		%			

Definició UE		Textura		Composició		Sector		107	
Estrat		Compacta		Geològica Argila		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				4 4	
		Blanc		Artificial				5 5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a 108		Cobert per 106		1879		Documental			
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Anivellació			
Talla a		Tallat per		Observacions		Estrat format per diferents capes d'argila junt amb calç piconades i premsades. Segurament correspon una anivellació.			
Es recolza en		Se li recolza		Afecció		Tipus			
Es lliura 110		Se li lliura		Si ☐					
				No ☐		% ☐			

Definició UE		Textura		Composició		Sector		108	
Estrat		Compacta		Geològica Argila		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				6 4	
		Marró		Artificial		Material constructiu, morter, pedres		7 5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a 109 111		Cobert per 107		1879		Documental		12	
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Anivellació		13	
Talla a		Tallat per		Observacions		Estrat d'argila de color marró força compacte. Presenta fragments més o menys grans de morter de calç, algunes pedres i algun fragment de maó i teula. Aquest estrat no es va acabar d'excavar.		14	
Es recolza en		Se li recolza		Afecció		Tipus		15	
Es lliura 110 109		Se li lliura		Si ☐					
				No ☐		% ☐			

Definició UE		Textura		Composició		Sector		109	
Estructura				Geològica		Zona		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica				8 3	
				Artificial		Morter, pedres		9 4	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		1879		Documental		10	
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Fonamentació		11	
Talla a		Tallat per		Observacions		Fonamentació del mur 110. És fet de pedres lligades amb morter de calç. Té una orientació nord-sud.		12	
Es recolza en 111		Se li recolza 110 112		Afecció		Tipus		13	
Es lliura		Se li lliura 108		Si ☐				14	
				No ☐		% ☐		15	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		110	
Estructura				Geològica				Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		4 4	
				Artificial		Maons, morter		6	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		8	
Cobreix a		Cobert per		1879		Documental		9	
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Mur		10	
Talla a		Tallat per		Observacions		Paret mitjanera de la finca. És feta de maons lligats amb morter. Té una orientació nord-sud.		11	
Es recolza en		Se li recolza		Afecció		Tipus		12	
109				Si ☐				13	
Es lliura		Se li lliura		No ☐				14	
		101 102 103 104 105 106 107		% ☐				15	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		111	
Estructura				Geològica				Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		8 3	
				Artificial		Morter, pedres		9 5	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		10	
Cobreix a		Cobert per		1879		Documental		11	
108				Interpretació		Fonamentació		12	
Farceix a		Farcit per		Observacions		Fonamentació que acta com a riostra entre pilars. És fet de pedres lligades amb morter. Té una orientació est-oest.		13	
Talla a		Tallat per		Afecció		Tipus		14	
Es recolza en		Se li recolza		Si ☐				15	
112				No ☐					
Es lliura		Se li lliura		% ☐					
		108							

Definició UE		Textura		Composició		Sector		112	
Estructura				Geològica				Foto. Plan.	
		Color		Orgànica		Zona		4 3	
				Artificial		Maó, morter		6	
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació		8	
Cobreix a		Cobert per		1879				9	
Farceix a		Farcit per		Interpretació		Pilar		10	
Talla a		Tallat per		Observacions		Pilar de l'entrada de la finca. És fet de maons i morter.		11	
Es recolza en		Se li recolza		Afecció		Tipus		12	
109 110 111				Si ☐				13	
Es lliura		Se li lliura		No ☐				14	
		114		% ☐				15	

Definició UE		Textura		Composició		Sector		113	
Retall		<input type="text"/>		Geològica <input type="text"/>		<input type="text"/>		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica <input type="text"/>		Zona		4	
		<input type="text"/>		Artificial <input type="text"/>		<input type="text"/>			
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		S. XX <input type="text"/>		Estratigràfic <input type="text"/>			
		114		Interpretació		Retall per encaixar tuberies			
Farceix a		Farcit per		Observacions		Retall realitzar per fer unes obres d'instal·lació de tuberies d'aigua.			
		114							
Talla a		Tallat per		Afecció		Tipus			
103 104 105				Si ☐		<input type="text"/>			
Es recolza en		Se li recolza		No ☐		%		<input type="text"/>	
Es lliura		Se li lliura							

Definició UE		Textura		Composició		Sector		114	
Estrat		<input type="text"/>		Geològica <input type="text"/>		<input type="text"/>		Foto. Plan.	
		Color		Orgànica <input type="text"/>		Zona		4	
		<input type="text"/>		Artificial <input type="text"/>		<input type="text"/>			
Relacions Físiques		Igual a		Datació		Criteri datació			
Cobreix a		Cobert per		S. XX <input type="text"/>		Estratigràfic <input type="text"/>			
		102		Interpretació		Farciment			
Farceix a		Farcit per		Observacions		Farciment del retall 113. Trobem les tuberies de la instal·lació d'aigües.			
		113							
Talla a		Tallat per		Afecció		Tipus			
				Si ☐		<input type="text"/>			
Es recolza en		Se li recolza		No ☐		%		<input type="text"/>	
Es lliura		Se li lliura							

ANNEX 2: Inventari fotogràfic General

Num.	Sector	UE
1		
Vista de la façana de la finca al carrer Tallers número 81. Vista des del nord.		
2		
Vista de la façana de la finca al carrer Tallers número 81. Vista des del nord.		
3		
Vista dels operaris trencat el paviment.		
4	107	110 112
Vista de l'estrat 107. Vista des del nord.		
5	107	
Vista de l'estrat 107. Vista des de l'est.		
6	108	110 112
Vista de l'estrat 108. Vista des del nord.		
7	108	
Vista de l'estrat 108. Vista des del nord.		
8	109	110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des del nord.		
9	109	110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des de l'est.		
10	109	110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des de l'est.		
11	109	110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des del nord.		
12	108	109 110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des del nord.		
13	108	109 110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des de l'est.		
14	108	109 110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des del nord.		
15	108	109 110 111 112
Vista de les fonamentacions 109 i 111, del mur 110 i del pilar 112. Vista des del nord.		